

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก 8 จังหวัด คือจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว ซึ่งมีแนวทางในการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ใน 3 ขั้นตอนคือ ปัญหาก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาขณะทำวิจัยในชั้นเรียน และปัญหาหลังการทำวิจัยในชั้นเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย โดยสอบถามความคิดเห็นจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก 8 จังหวัด คือจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว จำนวน 322 คน ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนในปีการศึกษา 2545 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละจังหวัด เกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาเพื่อจัดกลุ่มตัวแปรที่มีคุณลักษณะคล้ายกันไว้ด้วยกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งได้มาจากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นในการทำวิจัยในชั้นเรียนจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้แบบสำรวจปัญหาปลายเปิดให้เขียนตอบ แล้วนำปัญหาที่ได้มาสรุปเป็นปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนและสร้างเป็นแบบสอบถามใน 3 ขั้นตอนคือ ปัญหาก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 30 ข้อ ปัญหาขณะทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 33 ข้อ และปัญหาหลังการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 29 ข้อ รวม 92 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับ คือ มีปัญหามากที่สุด มีปัญหามาก มีปัญหาปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีปัญหาน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรง โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่น ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยรวมอยู่ระหว่าง .22 - .84 ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม .99 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของปัญหาก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ระหว่าง .38 - .79 ค่าความเชื่อมั่น .98 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของปัญหาขณะทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ระหว่าง .22 - .79

ค่าความเชื่อมั่น .96 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของปัญหาหลังทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ระหว่าง .25 - .84
ค่าความเชื่อมั่น .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนในภาคตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์ รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 322 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 322 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) โดยแสดงค่าทางสถิติและบรรยายผลที่เกิดขึ้น และทำการแปลผลนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนในชั้นก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้และความวิตกกังวล องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดประเด็นหัวข้อ องค์ประกอบที่ 3 เวลาที่จะทำและภาระหน้าที่ องค์ประกอบที่ 4 เวลาที่จะทำและภาระหน้าที่ ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้และความวิตกกังวล องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดประเด็นหัวข้อ องค์ประกอบที่ 3 เวลาที่จะทำและภาระหน้าที่ องค์ประกอบที่ 4 เวลาที่จะทำและภาระหน้าที่
2. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนในชั้นขณะทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้และเทคนิควิธีการ องค์ประกอบที่ 2 เวลาและภาระหน้าที่ องค์ประกอบที่ 3 แหล่งค้นคว้า องค์ประกอบที่ 4 ระบบให้การสนับสนุน องค์ประกอบที่ 5 การสร้างและใช้นวัตกรรม องค์ประกอบที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ องค์ประกอบที่ 2 เวลาและภาระหน้าที่

องค์ประกอบที่ 3 แหล่งค้นคว้า องค์ประกอบที่ 1 ความรู้และเทคนิควิธีการ องค์ประกอบที่ 5 การสร้างและใช้นวัตกรรม องค์ประกอบที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง องค์ประกอบที่ 4 ระบบให้การสนับสนุน

3. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนในขั้นหลังการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 การนำไปใช้ องค์ประกอบที่ 2 การเผยแพร่และการพัฒนาคุณภาพงาน องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำรายงาน องค์ประกอบที่ 4 ผลกระทบต่องานประจำ องค์ประกอบที่ 5 การเสริมแรงแก่ผู้ทำวิจัย ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกองค์ประกอบ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 2 การเผยแพร่และการพัฒนาคุณภาพงาน องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำรายงาน องค์ประกอบที่ 1 การนำไปใช้ องค์ประกอบที่ 4 ผลกระทบต่องานประจำ องค์ประกอบที่ 5 การเสริมแรงแก่ผู้ทำวิจัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วยปัญหา 4 องค์ประกอบ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีปัญหา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปรากฏผลดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 ปัญหาด้านความรู้และความวิตกกังวล จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านความรู้และความวิตกกังวลของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่า ครูผู้ทำวิจัยมีความกังวลว่าจะทำวิจัยในชั้นเรียนได้ไม่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย และขาดผู้ให้คำปรึกษาเพื่อเริ่มต้นทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งขาดความรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูไม่สนใจที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ พันธณีย์ วิหคโต (2536) พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยน้อย และนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนน้อยมาก ซึ่งพิชัย ญาณศิริ (2545, หน้า 40) ได้ให้ข้อคิดว่าการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ไม่เน้นระเบียบแบบแผน (informal research) แต่เน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนในสถานการณ์จริง ทำอย่างรวดเร็ว ทันที ทันควัน ครูทุกคนสามารถทำวิจัยได้โดยไม่ต้องกังวลว่าวิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้จะผิดหลักวิชา

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ การกังวลว่าจะทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ถูกต้องตามระเบียบวิธีการทำวิจัย แสดงให้เห็นว่าครูผู้ทำวิจัยนั้นมีความวิตกกังวลและไม่สนใจทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะกลัวว่าจะทำไม่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ดังที่ ทศนา แสงวงศ์ (2543, หน้า 77) ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญครูผู้สอนต้องมีความตั้งใจจริง สนใจใฝ่หาความรู้ อย่าคิดว่าตนเองไม่มีความรู้เรื่องการวิจัยและทำวิจัยไม่ได้ การวิจัยในชั้นเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน สอดคล้องกับ บัญชา อึ้งสกุล (2539, หน้า 125) ที่กล่าวไว้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนหรือเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับสุดท้าย คือ การขาดความเข้าใจในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ครูได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม และจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมาประยุกต์ใช้ได้ในระดับหนึ่ง ดังที่ สุพล วังสินธ์ (2539, หน้า 27) กล่าวว่า ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน เกี่ยวกับครูและนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ วิจัยจากการปฏิบัติของครู มุ่งศึกษาเฉพาะในห้องเรียนหรือโรงเรียนเท่านั้น การศึกษาวิจัยไม่เน้นระเบียบวิธีวิจัยมากนัก จึงไม่จำเป็นต้องสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ไม่เน้นสถิติ ผลการวิจัยไม่เน้นการสรุปอ้างอิง

1.2 องค์ประกอบที่ 2 ปัญหาด้านการกำหนดประเด็นหัวข้อ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการกำหนดประเด็นหัวข้อของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูพบปัญหาหลายปัญหาในขณะสอน จึงไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าปัญหาใดควรนำมาทำวิจัยในชั้นเรียน หรือไม่สามารถเลือกได้ว่าปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขก่อนหลัง ดังที่ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2535, หน้า 27) กล่าวว่า การที่จะเลือกปัญหามาปรับปรุงแก้ไขก่อนหลังนั้น เราต้องพิจารณาความสำคัญ ความร้ายแรง เกิดบ่อยมากน้อยเพียงใด เกิดกับนักเรียนเป็นจำนวนมากน้อย ปัญหานั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างไร สอดคล้องกับ บัญชา อึ้งสกุล (2539, หน้า 64) ที่กล่าวว่า การศึกษาสภาพปัญหาต้องศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อหาลักษณะของปัญหาและนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นหลายปัญหา ครูไม่อาจนำปัญหาทั้งหมดมาแก้ไข ป้องกัน หรือหาแนวทางพัฒนาทั้งหมดได้ แต่ครูจะต้องพิจารณาและนำปัญหาที่สำคัญที่สุดมาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ การขาดความเข้าใจในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า

ครูสามารถตัดสินใจได้ว่าปัญหาใดบ้างที่ต้องการแก้ไข แต่ครูยังไม่สามารถวิเคราะห์และกำหนดได้ว่า ปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขก่อน เนื่องจากต้องแก้ไขเป็นเรื่อง ๆ ไป ไม่สามารถแก้ไขพร้อมกันทุกเรื่องได้ ดังที่ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย (2540, หน้า 84) กล่าวว่า ขึ้นกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไขและพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ครูต้องตัดสินใจว่า ปัญหาใดควรได้รับการแก้ไขก่อนหรืองานใดควรได้รับการพัฒนา ก่อนเนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ในชั้นเรียนมีมาก ต้องแก้ไขเป็นเรื่อง ๆ ไป

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ การขาดความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ทำวิจัยมีความเข้าใจถึงประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่อาจจะเนื่องมาจากครูมิได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียนมาทำวิจัย ผลการวิจัยจึงไม่เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้ทำวิจัยและต่อนักเรียน จึงคิดว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่เกิดประโยชน์ ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2544, หน้า 6-7) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยของครูไว้ประการหนึ่งว่า ปัญหาวิจัยที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษา เป็นปัญหาที่ครูพยายามเลียนแบบการวิจัยของนักวิชาการ มิใช่ปัญหาวิจัยที่เกิดจากสภาพปัญหาในห้องเรียนของตนเอง จึงไม่สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้

1.3 องค์ประกอบที่ 3 ปัญหาด้านเวลาที่จะทำและภาระหน้าที่ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านเวลาที่จะทำและภาระหน้าที่ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาระงานต่าง ๆ ในโรงเรียนที่ครูต้องรับผิดชอบมีลักษณะคล้ายกัน โดยเฉพาะภาระหน้าที่ในการสอน การขาดแคลนบุคลากรเป็น การเพิ่มภาระหน้าที่ในการสอนมากขึ้น อีกทั้งครูต้องเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้ครูไม่มีเวลาทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ ลัสดา กองคำ (2541, หน้า 39) อ้างอิงจาก สุวัฒนา สุวรรณเขตนิตม, (2536) ซึ่งสรุปไว้ว่า ปัญหาของการวิจัยของครูคือ การไม่มีเวลา เนื่องจากเวลาของครูหมดไปกับการสอน ฉะนั้นครูต้องบริหารเวลาให้ดีและทำงานอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับ สรียา ทองสมัคร (2538, บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุในการทำและไม่ทำวิจัยและสภาพการทำวิจัยทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 3 พบว่า สาเหตุของการไม่ทำงานวิจัยของครู เพราะว่าไม่มีเงินทุน ไม่มีความรู้ ไม่มีแนวทางในการทำวิจัย ไม่มีเวลา ไม่มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือวัสดุสนับสนุน ไม่มีที่ปรึกษาหรือผู้ช่วยเหลือ

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ การเข้าใจว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องใช้เวลาเตรียมการมาก แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ทำวิจัยเข้าใจว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องทำแยกจากงานสอน จึงต้องใช้เวลาเตรียมทั้งงานสอนและงานวิจัยในชั้นเรียน หรืออาจจะเนื่องมาจากผู้ทำวิจัยพบปัญหาหลากหลายที่ต้องแก้ปัญหาควนคู่กันไป

จึงจะได้ผล ทำให้ต้องเตรียมเครื่องมือ หรือกิจกรรมที่หลากหลายตามไปด้วย ดังที่ชัยพนธ์ รักษาม (2535, หน้า 68) กล่าวว่า ครูจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนทั้งชั้น ซึ่งมีความสามารถ พื้นฐานต่างกัน ทำให้บางครั้งเกิดปัญหากับครูที่จะต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนองตอบต่อ ผู้เรียนหลายคน สอดคล้องกับ สุภโชค ปิยะสันต์ (2539, อ้างอิงจาก ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, 2545, หน้า 70) ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านเวลามีส่วนสำคัญที่ทำให้ครูทำหรือไม่ทำวิจัยในชั้นเรียน

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ภาระ ครอบคร้วทำให้ไม่มีโอกาสหาความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มเติม แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ทำ วิจัยมีภาระครอบครัวยที่ต้องรับผิดชอบดูแลหลังเวลาราชการ จึงไม่มีโอกาสที่จะไปศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มเติมจากความรู้ที่ได้รับจากกรอบรม

1.4 องค์ประกอบที่ 4 ปัญหาด้านปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริม จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน ภาคตะวันออกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารทุกโรงเรียนให้การ สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อสนองนโยบายกรมสามัญศึกษา ดังที่ โกวิท ประวาลพฤกษ์ (2531, หน้า 31) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีภาพความสำเร็จของงานตลอดแนว และ มีการสนองความต้องการที่หลากหลายของบุคลากรในองค์กร ด้วยการสนับสนุนให้ครูได้ปฏิบัติ ตามแนวดังกล่าว โดยการเยี่ยมเยียนไต่ถามและให้กำลังใจ ตลอดจนเสนอนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ ผู้ปฏิบัติเป็นระยะ สอดคล้องกับที่ บัญชา อึ้งสกุล (2537, หน้า 59) กล่าวว่า หน่วยงานต้นสังกัด ที่มีโรงเรียนอยู่ในควบคุมจะต้องกำหนดนโยบายหลักที่ชัดเจนว่า การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครู พัฒนาการเรียนการสอนบนพื้นฐานของผลการวิจัย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ต้องส่งเสริมและ ยั่วยุให้ครูเกิดความต้องการในการสร้างสรรค์ผลงานทั้งเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการ เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับ แรก คือ การขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้ เห็นว่า สถานศึกษามีงบประมาณจำกัด และไม่มีวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกใน การทำวิจัย ครูจึงต้องใช้งบประมาณของตนเอง ดังที่ สุภางค์ จันทวานิช (2528, หน้า 44) ให้ ความเห็นว่า โครงสร้างของหน่วยงานและระบบการบริหารเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ เกื้อกูลต่อการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบใน 2 ด้านคือ ด้านโครงสร้างของหน่วยงาน ได้แก่ การจัดให้มีศูนย์ข้อมูลพื้นฐาน มีเอกสาร และวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง มีคณะวิจัยที่ได้รับการ ฝึกอบรมแล้ว มีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย และมีทุนสำหรับการวิจัย

ในด้านระบบการบริหาร ได้แก่ การจัดหาและกระจายบุคลากร การแบ่งงานและความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม และมีช่องทางสำหรับการเผยแพร่และการติดต่อในการวิจัย

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ การขาดการส่งเสริมของผู้บริหารในการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากให้การสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการจัดประชุม อบรม สัมมนาและศึกษาดูงานอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2519, หน้า 19) กล่าวว่า หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคอยกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูทุกคนร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนให้ดีขึ้น และการวิจัยในชั้นเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ

2. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ขณะทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วยปัญหา 6 องค์ประกอบ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปรากฏผลดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 ความรู้และเทคนิควิธีการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านความรู้และเทคนิควิธีการของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูผู้ทำวิจัยมีความรู้พื้นฐานมาจากการเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารการทำวิจัยในชั้นเรียนที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้พิมพ์เผยแพร่เพิ่มเติม ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับดังกล่าวมาใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้ในระดับหนึ่ง รวมทั้งอาจเนื่องมาจากในปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษามีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ ครูสามารถรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว แต่ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการเลือกสถิติและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อพิจารณาข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ขาดความรู้เกี่ยวกับการเลือกสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ทำวิจัยยังมีความรู้เรื่อง การเลือกสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลไม่เพียงพอ เนื่องจากครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และไม่เคยเรียนเรื่องสถิติมาก่อน

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ทำวิจัยส่วนใหญ่มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับหนึ่ง

2.2 องค์ประกอบที่ 2 เวลาและภาระหน้าที่ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านเวลาและภาระหน้าที่ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูมีภาระงานมาก ทั้งงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน อีกทั้งโรงเรียนมีกิจกรรมมากจึงทำให้ไม่สามารถทำวิจัยได้ต่อเนื่อง

เนื่องจากไม่มีเวลาที่จะไปศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังที่ สุวิมล ว่องวาณิช (2544, หน้า 6-7) ให้ความเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ครูมีปัญหาในการทำวิจัย ประการหนึ่งคือ การทำวิจัยต้องอาศัยกระบวนการปริทัศน์ เอกสาร หรือการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างมาก แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาอันเนื่องมาจากการประจำวันของครู จึงไม่เปิดโอกาสให้ครูมีเวลาในการศึกษาเอกสารได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับเบอร์แมน (Bouman, 1996, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2544, หน้า 91-92) ซึ่งได้อภิปรายถึงปัญหาของการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่อยู่ที่วิธีการวิจัย ไม่ใช่อยู่ที่การออกแบบการวิจัย ในสภาพจริงสามารถทำการสอนและการวิจัยควบคู่กันได้ แต่ในทางปฏิบัติจริงปัญหาจะอยู่ที่การเก็บข้อมูล ซึ่งบางครั้งไม่สามารถทำได้ตามที่วางแผนไว้ เพราะไม่มีเวลาเก็บข้อมูล เนื่องจากการประจำวันของครูมีมาก ในเชิงวิธีการวิจัยจึงต้องใช้วิธีการบันทึกข้อมูลย้อนหลัง หรือบันทึกข้อมูลตอนปลายภาค ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่พึงกระทำ ปัญหาของการวิจัยจึงเกิดจากข้อจำกัดของเวลาและภาระงานของครูในแต่ละวัน ซึ่งมีมาก เมื่อต้องให้เวลากับนักเรียนในการสอน เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจึงลดน้อยลง

เมื่อพิจารณาข้อพบพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ มีภาระงานมากทำให้ทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องเพราะภาระงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมายอื่นมีมาก ทำให้ไม่มีเวลาที่จะคิดค้นวิธีการ หรือนวัตกรรมอื่นใดในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน ดังที่ สุวิมล ว่องวาณิช (2544, หน้า 48) กล่าวว่า หากจะทำให้งานวิจัยของครูซึ่งทำอย่างง่าย ๆ และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ครูต้องมีเวลาในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ครูไม่ค่อยมีเวลาเพราะต้องสอนเข้าจรวดเย็น ถ้าครูทำวิจัยทำในชั้นเรียน จะไม่มีเวลาในการสะท้อนความคิด ดังนั้น ผู้บริหารต้องจัดเวลาให้ครูมีเวลาว่างตรงกัน หรือหยุดสอนสัก 2-3 ชั่วโมง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองในเชิงวิชาชีพ เพื่อเรียนรู้และนำสิ่งใหม่ ๆ ไปให้นักเรียน

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ในการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นงบประมาณมีจำกัด ทำให้ไม่มีอุปกรณ์ หรือเครื่องมือมาสนับสนุนการทำวิจัย ซึ่งบางครั้งอาจต้องใช้งบประมาณมากในการสร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมกับปัญหาที่ต้องการแก้ไข แต่โรงเรียนไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้ต้องใช้งบประมาณของตนเอง สอดคล้องกับ สรียา ทองสมศรี (2538) ที่พบว่า สาเหตุของการไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประการหนึ่งคือไม่มีเงินทุนสนับสนุนการวิจัย

2.3 องค์ประกอบที่ 3 แหล่งค้นคว้า จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านแหล่งค้นคว้าของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนต่าง ๆ ยังไม่มีห้องหรือมุมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ครูได้ศึกษา อีกทั้งแหล่งที่ครูสามารถจะไปศึกษาค้นคว้าได้อาจอยู่ไกลจากโรงเรียนมาก ทำให้ครูไม่สามารถไปศึกษาค้นคว้าได้ สอดคล้องกับ วันชัย เกษตรบดี (2545, หน้า 85) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูมีปัญหาด้านแหล่งความรู้ประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ขาดความรู้เกี่ยวกับการเลือกทฤษฎีมาอ้างอิง แสดงให้เห็นว่า ครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกทฤษฎีมาอ้างอิง เนื่องจากไม่มีเอกสารในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำมาอ้างอิงสิ่งที่ค้นพบ ดังที่ กมล ภูประเสริฐ (2535, หน้า 121) ให้ความเห็นว่า ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถโยงทฤษฎี หลักการที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ขาดผู้ให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาในขณะทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ครูผู้ทำวิจัยไม่ทราบจะแก้ปัญหาอย่างไรเมื่อเกิดปัญหาขณะทำวิจัย เพราะไม่มีผู้รู้คอยให้คำแนะนำ ดังที่ มนต์ ไชยศักดิ์ (2544, หน้า 55) กล่าวไว้ว่าปัญหาหนึ่งที่ทำให้ครูไม่สนใจทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ปัญหาไม่มีผู้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นแกนนำให้ครูได้ทำวิจัยเป็นทีม หรือทำวิจัยร่วมกัน

2.4 องค์ประกอบที่ 4 ระบบให้การสนับสนุน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยพบว่า ปัญหาระบบให้การสนับสนุนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24(5) และมาตราที่ 30 ได้กำหนดให้ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และนำการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในทุกระดับชั้นตั้งแต่อนุบาลถึงอุดมศึกษา กรมสามัญศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงจึงมีนโยบายให้การสนับสนุนให้มีการค้นคว้าวิจัย โดยส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โรงเรียนต่าง ๆ จึงให้การสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนขึ้นแต่ยังไม่ค่อยเป็นระบบเท่าที่ควร ดังที่ กิติ ตั๊กตานนท์ (2532, หน้า 123-125) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนข้อหนึ่งว่า ผู้บริหารควรจะใช้วิธีการช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานเมื่อติดขัดหรือมีปัญหาหรือขัดข้องในการทำงาน ผู้บังคับบัญชาต้องเข้าช่วยเหลือแก้ไขปัญหา หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้คำแนะนำ ร่วมคิดหาวิธีแก้ปัญหา เหล่านี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความรู้สึกลึก

ว่าผู้บังคับบัญชาไม่ทอดทิ้ง หรือปล่อยให้เขาทำงานอย่างโดดเดี่ยว สอดคล้องกับ ลัสดา กองคำ (2541 อ้างอิงจาก ปิยะสนธิ์ เชื้อทอง, หน้า 67) พบว่าผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ส่วนมากให้การสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนโดยการให้ขวัญ และกำลังใจ

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ขาดที่ปรึกษาขณะทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ครูต้องการคำปรึกษาในขณะที่ทำวิจัยในชั้นเรียน แม้ว่าจะมีความรู้ความเข้าใจจากการเข้ารับการอบรมและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมาบ้าง แต่ก็ตาม แต่ครูยังเกิดปัญหาในขณะที่ทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่บ้าง จึงจำเป็นต้องมีผู้ให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว สอดคล้องกับที่ สรียา ทองสมัคร (2538, บทคัดย่อ) พบว่า สาเหตุข้อหนึ่งที่ครูไม่ทำวิจัยคือ ไม่มีที่ปรึกษาหรือผู้ช่วยเหลือ และสอดคล้องกับ สุภโชค ปิยะสันต์ (2539 อ้างอิงใน ปิยะสนธิ์ เชื้อทอง, 2545, หน้า 68) พบว่า ครูที่ทำวิจัยมีปัญหาเรื่องที่ปรึกษาว่ามีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ และที่ปรึกษาส่วนใหญ่อยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทางไปขอคำปรึกษา

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ขาดการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หัวหน้าหมวด หัวหน้างานในการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า บุคลากรแต่ละฝ่ายในโรงเรียนให้การสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นส่วนใหญ่ ดังที่ ทศนา แสงศักดิ์ (2543, หน้า 77) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร นักการศึกษา ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนที่ตนเองรับผิดชอบให้มากขึ้น

2.5 องค์ประกอบที่ 5 การสร้างและใช้นวัตกรรม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่า ปัญหาการสร้างและใช้นวัตกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งในปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 การจัดการศึกษา ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ทำให้บางครั้งครูไม่สามารถสร้างและนำนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดผลตามเป้าหมายได้ ดังที่ สงบ ลักษณะ (2535, หน้า 53) ที่กล่าวว่า นวัตกรรมสามารถลดหรือแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง โดยพิสูจน์ได้จากการตรวจสอบว่าเมื่อนำมาใช้แล้วช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตที่ต้องการหรือไม่ โดยมีวงจรพัฒนา คือ กำหนดปัญหา ตั้งจุดประสงค์ พัฒนานวัตกรรม นำไปใช้จริง และประเมินผล

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างนวัตกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน แสดงให้เห็นว่า ครูมีความรู้ในการสร้างนวัตกรรมอยู่ในระดับหนึ่งแต่นวัตกรรมที่สร้างขึ้นนั้นอาจจะยังไม่เหมาะสมกับนักเรียน หรือยังไม่มีคุณภาพเพียงพอ

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ไม่สามารถจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกันได้ แสดงให้เห็นว่า ครูพอมีความรู้ความสามารถในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกันได้ ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นสามารถช่วยลดปัญหาในชั้นเรียนลงได้ในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับ พัทธภัย ศิริพรรณ (2540) ที่พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ ปัญหาเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ ควรได้รับการพัฒนาและแก้ไขด้วยการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูขาดความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและเทคนิคเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรม

2.6 องค์ประกอบที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่าปัญหาด้านกลุ่มตัวอย่างของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือน้อย เช่นอาจไม่สนใจที่จะทำกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน หรือเกิดความเบื่อหน่ายในกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ นักเรียนไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นยังไม่น่าสนใจพอที่จะดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ หรือกิจกรรมที่จัดอาจจะซ้ำซ้อนมากเกินไป ทำให้นักเรียนเบื่อในการทำกิจกรรมเหล่านั้น

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนให้ความร่วมมือน้อยในการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า นักเรียนไม่สนใจเพราะเกิดความเบื่อหน่ายต่อกิจกรรมที่จัดขึ้นในการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วยปัญหา 5 องค์ประกอบ ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปรากฏผลดังนี้

3.1 องค์ประกอบที่ 1 การนำไปใช้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่าปัญหาด้านการนำไปใช้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งานวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคนมีประเด็นที่มีความซ้ำซ้อนและไม่ได้นำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาการเรียนการสอน เนื่องจากงานวิจัยที่ทำขึ้นอาจ

ไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน หรืออาจเนื่องมาจากผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการนาน สิ่งที่ครูค้นพบไม่สามารถนำไปใช้ได้ทันเหตุการณ์ นักเรียนอาจสำเร็จการศึกษาออกไปศึกษาต่อที่อื่น หรือเลื่อนไปอยู่ชั้นอื่นแล้ว ดังที่ กมล ภูประเสริฐ (2535, หน้า 121) ให้ความเห็นว่า การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู ครูควรมุ่งทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อศึกษาหาความรู้ หาวิธีการที่นำมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอน หรือปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ พีรวัฒน์ วงษ์พรม (2533 อ้างอิงจาก ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, 2545, หน้า 69) พบว่า ผลการวิจัยนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและสามารถแก้ไขได้ในระดับพอใช้ และมีการเผยแพร่ต่อเพื่อนครูต่างโรงเรียนน้อย ทำให้ครูมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ผลการวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคนมีประเด็นที่คล้ายคลึงกันหรือซ้ำซ้อนกันมากเกินไป แสดงให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่ทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการศึกษาจากตัวอย่างแล้วทำเลียนแบบตัวอย่างงานวิจัยจึงออกมาในแนวเดียวกันและมีประเด็นที่ซ้ำซ้อนกัน ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2544, หน้า 6-7) ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยไว้ประการหนึ่งว่า ปัญหาวิจัยที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษา เป็นปัญหาที่ครูพยายามเลียนแบบการวิจัยของนักวิชาการ มิใช่ปัญหาวิจัยที่เกิดจากสภาพปัญหาในห้องเรียนของตนเอง จึงไม่สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริงได้

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ไม่ได้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่างานวิจัยในชั้นเรียนไม่ครอบคลุมปัญหา จึงไม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาได้ อีกทั้งครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพียงเรื่องเดียว ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง จึงไม่ได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2544, หน้า 6-7) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิจัยของครูประการหนึ่งว่า เป็นผลกระทบมาจากความยากลำบากของกระบวนการวิจัย ทำให้ครูที่ทำวิจัยเสร็จ จะยุติการทำวิจัย ทำให้มีผลงานวิจัยเพียงเรื่องเดียว ไม่เกิดแรงจูงใจที่จะทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง จึงไม่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนตามที่ควรเป็น

องค์ประกอบที่ 2 การเผยแพร่และการพัฒนาคุณภาพงาน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการเผยแพร่และการพัฒนาคุณภาพงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูไม่มีเวลาเพียงพอที่จะพัฒนาผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ดีขึ้น อีกทั้งโรงเรียนไม่มีการประเมินคุณภาพของผลงานวิจัยเพื่อปรับปรุงในครั้งต่อไป จึงไม่นำผลงานออกเผยแพร่ แต่เนื่องจากกรมสามัญศึกษา (2539,

หน้า 38) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 ไว้ว่าให้มีการส่งเสริมครู อาจารย์ให้มีความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นำความรู้ไปวิเคราะห์วิจัย นำผลการวิเคราะห์ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน มีการประเมินผลการดำเนินการและมีการเผยแพร่ผลการวิเคราะห์วิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน ผู้บริหารจึงให้การสนับสนุนด้านการเผยแพร่และพัฒนาคุณภาพงานของครูได้ในระดับหนึ่งเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และอาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีนโยบายที่ไม่ชัดเจนในด้านการเผยแพร่ผลงานของครูทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน จึงทำให้ครูมีความรู้สึกลัว ทำแล้วไม่มีใครสนใจในผลการวิจัยของตน จึงทำให้ไม่สนใจที่จะทำต่อ ดังที่ กรมวิชาการ (2537, หน้า 30-33) ได้ค้นพบว่า ผู้บริหารหน่วยงานให้ความสำคัญกับงานวิจัยน้อยมาก รวมทั้งผู้ปฏิบัติไม่สนใจนำไปใช้ประโยชน์ ทำให้ผลการวิจัยที่เกิดขึ้น ดำเนินการได้ไม่ดีเท่าที่ควร และดำเนินการในวงจำกัด ส่วนการนำไปเผยแพร่และขยายผลพบว่า หน่วยงานและสถานศึกษาได้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่และขยายผลน้อยมาก สอดคล้องกับ ไคท์ (Kyte, 1960, p. 217) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงคุณภาพครูไว้ว่า การปรับปรุงคุณภาพครูควรสนับสนุนให้ครูได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ ทั้งในและนอกโรงเรียน และท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย เมื่อพิจารณาข้อพบปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะพัฒนาผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป แสดงให้เห็นว่าในแต่ละภาคเรียนครูสามารถทำวิจัยได้เพียงเรื่องเดียว ไม่สามารถที่จะทำวิจัยเรื่องอื่นต่อได้อีก และเมื่อใช้เวลาในการทำวิจัยนาน ทำให้ไม่สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ได้ทันกับเหตุการณ์ จึงไม่สนใจจะทำวิจัยต่อเพราะทำแล้วไม่ได้นำไปใช้

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าครูมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนบ้างแต่อยู่ในวงจำกัดเพียงในโรงเรียน โดยเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น ไม่ได้นำเสนอต่อสาธารณะ ทั้งนี้เพราะการนำเสนอต่อสาธารณะนั้นอาจต้องใช้งบประมาณมาก โรงเรียนอาจจะไม่ได้จัดสรรงบประมาณไว้สำหรับส่วนนี้ อีกทั้งครูผู้ทำวิจัยไม่มีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการทำวิจัย รวมทั้งนำเสนอผลงานวิจัยของตนให้ผู้อื่นทราบ ซึ่งพจน์ สะเพียรชัย (2525, อ้างอิงใน ปิยสนธิ์ เชื้อทอง, 2545, หน้า 66) ได้เสนอแนะว่า ควรจัดให้มีกระบวนการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ผลงานวิจัย ซึ่งจะทำให้ นักวิจัยพัฒนาคุณภาพะทางการวิจัย

3.3 องค์ประกอบที่ 3 การจัดทำรายงาน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่าปัญหาด้านการจัดทำรายงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูส่วนมากมีประสบการณ์ในการเขียนรายงานโครงการต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี จึงสามารถนำประสบการณ์ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับการเขียนรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถเขียนรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนให้สมบูรณ์ได้ เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานผลการวิจัยที่ถูกต้อง ดังที่ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 200) กล่าวว่า การเขียนรายงานการวิจัยนั้นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งคือเพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านได้เข้าใจ และมีความรู้ในเรื่องที่ผู้วิจัยได้ทำมาอย่างละเอียดชัดเจนทุกขั้นตอนตามความเป็นจริง แต่ครูผู้ทำวิจัยมีความคิดว่าการเขียนรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียนต้องทำเหมือนวิทยานิพนธ์ จึงคิดว่าตนเองไม่มีความรู้พอในแบบแผนของงานวิจัย ดังที่ สุดาวรรณ เครือพาณิชย์ (2535) กล่าวว่า รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมจะลดความเข้มข้นของการค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และลดความเข้มข้นทางวิธีการสถิติ โดยใช้สถิติง่าย ๆ เท่านั้น

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ขาดความมั่นใจในผลงานการวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลที่ได้ไม่เพียงพอที่จะนำมาสรุปผล จึงเขียนสรุปผลไม่ได้ ทำให้ขาดความมั่นใจในผลงานวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าว

ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ เขียนสรุปผลการวิจัยไม่ได้ แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลที่ได้ไม่เพียงพอที่จะนำมาสรุปผล อีกทั้งครูมีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนจากการอบรมเท่านั้น มิได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเนื่องมาจากข้อจำกัดของเวลา รวมทั้งการเข้ารับการอบรมหลายครั้งหลายแห่งความรู้ที่ได้ในแต่ละครั้งอาจแตกต่างกันออกไปจึงเกิดการสับสน ทำให้ไม่สามารถเขียนสรุปผลได้

3.4 องค์ประกอบที่ 4 ผลกระทบต่องานประจำ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านผลกระทบต่องานประจำของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนก่อให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนไม่ทันตามหลักสูตร และทำให้การปฏิบัติงานหน้าที่อื่นล่าช้าหรือบกพร่องไปบ้าง เนื่องจากใช้เวลาไปกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับแรก คือ การทำวิจัยในชั้นเรียนก่อให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนไม่ทันตามหลักสูตรที่กำหนด ส่วนปัญหาที่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ การทำวิจัยในชั้นเรียนทำให้การปฏิบัติงานหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายบกพร่อง แสดงให้เห็นว่า ครูใช้เวลาในการสอนและเวลาว่างไปดำเนินการในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.5 องค์ประกอบที่ 5 การเสริมแรงแก่ผู้ทำวิจัย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการเสริมแรงแก่ครูผู้ทำวิจัยของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการสอดแทรกเรื่องของการทำวิจัย ในการประชุมครู กล่าวชมเชยครูที่มีผลงานวิจัย หรือกำลังทำวิจัยต่อที่ประชุม แต่ผู้บริหารขาดการ ติดตามการทำวิจัยของครู ทำให้ครูเข้าใจว่าผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งผู้บริหารไม่ได้ให้รางวัลหรือเกียรติบัตรแก่ครูผู้ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียน ดังที่ กรมสามัญศึกษา (2529, หน้า 22) ได้กำหนดวิธีการดำเนินงานของผู้บริหารที่สำคัญคือ การส่งเสริมมาตรการที่จะ สร้างขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ และลดปัญหาต่าง ๆ ที่จะทำลายขวัญและกำลังใจในการ ทำงาน สอดคล้องกับ วิจัย โสสุวรรณจินดา (2531, หน้า 175) ที่กล่าวว่า การยกย่องชมเชยให้ รางวัลแก่ผู้ที่ทำงานได้ดีกว่าคนอื่นจะกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความ กระตือรือร้นและมีความมานะพยายามมากขึ้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องชมเชย

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัญหาที่ครูผู้ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญอันดับ แรก คือ ขาดการให้รางวัลหรือเกียรติบัตรแก่ผู้ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนจากผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัญหาที่ครูผู้ที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารกล่าวคำชมเชยครูผู้ทำวิจัยใน ชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ให้รางวัลหรือเกียรติบัตร ที่จะใช้เป็นเครื่องหมายของความภาคภูมิใจ ในผลงานของตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยขององค์ประกอบของปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยม ศึกษา ในภาคตะวันออก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 องค์ประกอบของปัญหาก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 4 องค์ประกอบ มี ข้อเสนอแนะดังนี้

1.1.1 องค์ประกอบด้านความรู้และความวิตกกังวล ควรจัดให้มีการประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนตามระเบียบวิธีการทำวิจัย โดยจัดให้มี ผู้ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดตลอดระยะเวลาการทำกิจกรรมในการประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการ ดังกล่าว เพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมไม่สับสนและรู้สึกว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นทำได้ไม่ยาก อย่างที่คิดหรือวิตกกังวล

1.1.2 องค์ประกอบด้านการกำหนดประเด็นหัวข้อ ควรให้ความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เพื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาและนำมา กำหนดเป็นหัวเรื่องที่将会ทำวิจัยในชั้นเรียน

1.1.3 องค์ประกอบด้านเวลาที่จะทำและภาระหน้าที่ ควรประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจกับครูว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นสามารถทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ ไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระงานหรือเสียเวลาทำงานอย่างอื่นแต่อย่างใด

1.1.4 องค์ประกอบด้านปัจจัยที่สนับสนุนและส่งเสริม ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน โดยให้ความสนใจด้วยการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมไว้ให้บริการ ณ ห้องใดห้องหนึ่งของโรงเรียน เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ครู

เพื่อให้ผลการวิจัยนี้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของโรงเรียนในด้านปัญหาก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ควรจัดประชุม อบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและเอกสารที่ใช้สำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ควรมีผู้รู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อคอยให้คำแนะนำ หรือให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้

1.2 องค์ประกอบของปัญหาขณะทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 6 องค์ประกอบมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบด้านความรู้และเทคนิควิธีการ ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน และสถิติที่จำเป็นต้องใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และควรมีคณะกรรมการตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.2.2 องค์ประกอบด้านเวลาและภาระหน้าที่ ไม่ควรมอบหมายงานให้ครูคนใดคนหนึ่งมากเกินไป และควรจัดทำแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อให้ครูได้วางแผนในการดำเนินการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

1.2.3 องค์ประกอบด้านแหล่งค้นคว้า ควรจัดหาเอกสารเพื่อการค้นคว้าหรืออ้างอิง โดยเฉพาะเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ให้บริการแก่ครู รวมทั้งควรจัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้รู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ให้คำแนะนำเมื่อครูเกิดปัญหาขณะทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2.4 องค์ประกอบด้านระบบให้การสนับสนุน ควรให้ความสนใจด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการนิเทศ หรือให้คำปรึกษาขณะที่ครูทำวิจัยในชั้นเรียน

1.2.5 องค์ประกอบด้านการสร้างและใช้นวัตกรรม ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้ครูเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่ทำวิจัยในชั้นเรียนและเหมาะสมกับนักเรียน

1.2.6 องค์ประกอบด้านกลุ่มตัวอย่าง ควรให้การนิเทศครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ เพื่อที่นักเรียนจะได้ไม่รู้สึกรู้ว่ากิจกรรมที่กำลังทำอยู่นั้นทำเพื่อการวิจัยของครูไม่ใช่กิจกรรมการเรียนการสอน

เพื่อให้ผลการวิจัยนี้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของโรงเรียนในด้านปัญหาขณะทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ควรให้ความรู้ครูในเรื่องของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งเอกสารที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม นอกจากนี้ยังควรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ

1.3 องค์ประกอบของปัญหาหลังการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.3.1 องค์ประกอบด้านการนำไปใช้ ควรมีคณะกรรมการตรวจสอบหัวข้อในการทำวิจัยในชั้นเรียนว่ามีความครอบคลุมปัญหาที่ต้องการแก้ปัญหา ปรับปรุง หรือพัฒนาการเรียนการสอนหรือไม่ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอน และเกิดประโยชน์กับนักเรียนอย่างแท้จริงและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ รวมทั้งเพื่อจัดปัญหางานวิจัยในชั้นเรียนมีความซ้ำซ้อนกันมาก

1.3.2 องค์ประกอบด้านการเผยแพร่และพัฒนาคุณภาพงาน ควรจัดให้มีการประเมินคุณภาพของงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาผลงานวิจัยในชั้นเรียนในครั้งต่อไป รวมทั้งเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังควรจัดให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียน และควรจัดสรรงบประมาณไว้ให้

1.3.3 องค์ประกอบด้านการจัดทำรายงาน ควรให้ความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนรายงานผลการวิจัยที่ถูกต้อง เพื่อให้ครูมีความมั่นใจในผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของตนเองและของเพื่อนร่วมงานว่าถูกต้อง

1.3.4 องค์ประกอบด้านผลกระทบต่องานประจำ ควรจัดประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจตรงกันว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นสามารถทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอนตามปกติ ไม่ได้ใช้เวลาสอนมาทำวิจัยในชั้นเรียน และไม่เกิดผลกระทบต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตร หรือทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายบกพร่อง

1.3.5 องค์ประกอบด้านการเสริมแรงแก่ผู้ทำวิจัย ควรให้รางวัลหรือเกียรติบัตรแก่ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียน

การสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแสดงให้ครูเห็นว่าผู้บริหารให้ความสนใจ และให้ความสำคัญต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

เพื่อให้ผลการวิจัยนี้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของโรงเรียนในด้านปัญหาหลังการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออก ควรจัดตั้งคณะกรรมการตรวจผลงานวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูมีความมั่นใจในผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของตนเอง และสามารถนำผลงานออกเผยแพร่ได้ รวมทั้งควรจัดหารางวัลหรือมอบเกียรติบัตรให้แก่ครูผู้มีความผลงานวิจัยในชั้นเรียนที่สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อแก้ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนทั้ง 3 ขั้นตอนและเพื่อส่งเสริมให้ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกทำวิจัยในชั้นเรียน ควรดำเนินการดังนี้

2.1 ควรศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนการทำวิจัยในชั้นเรียน ขณะทำวิจัยในชั้นเรียน และหลังการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละองค์ประกอบ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการสร้างและใช้เทคนิควิธีการใหม่ๆ เช่น เว็บไซต์ (Web Site) และซีดีรอม (CD-Rom) ฯลฯ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นทางเลือกในการส่งเสริมให้มีการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น